

6^e zondag van Pasen

5 mei 2013

Joël 2:21-27

Johannes 14:22-29

We kunnen er niet om heen, om deze historische dagen. De troonswisseling. Na vele jaren een koningin, hebben we nu een koning, koning Willem Alexander. Dat zal wel even wennen zijn. Zo lopen we bijvoorbeeld vast als we zingen "Oranje Boven, leve de koning..." Ach, dit is een praktisch probleempje, waar vast een weg in wordt gevonden. Verder zal het afwachten zijn.

Afgelopen weken is deze troonswisseling in de pers breed uitgemeten. Er werd vanuit allerlei invalshoeken uitgebreid teruggekeken op 33 jaar koningin Beatrix. Naast al deze experts hebben we ook verhalen van 'gewone' mensen gehoord, die haar ontmoet hebben. Om zo een beeld te krijgen van wie ze als vorstin was. In deze tijd, waarin realityseries populair zijn, zijn we ook op zoek naar de mens achter de functie. Koning Willem Alexander verwoordde het krachtig: "Wat de toekomst ook brengen moge weet geen mens. Maar waarheen het pad ook leidt en hoe ver het ook voert, uw wijsheid en uw warmte draag ik met me mee".

Zo kijken we terug, op zoek naar de waarde en het belang van deze mens. In de loop van de tijd zullen bepaalde beelden overeind blijven, worden doorgegeven, levend gehouden. Om te bewaren, om van de leren, om zelf op verder te kunnen bouwen.

Zoals we beelden levend houden van mensen - mensen die nu nog leven, ook van overledenen, ja mensen die soms eeuwen terug hebben geleefd - zo houden we ook beelden levend van gebeurtenissen. Denk bijvoorbeeld aan gisteren, 4 mei, de dodenherdenking. Ook dan luisteren we naar verhalen over de oorlogen, over de slachtoffers die deze heeft geëist. We horen hoe deze intense ervaringen mensen hebben gevormd, hun levens en zelfs dat van generaties erna hebben bepaald. We herdenken, om de geschiedenis levend te houden, om te beseffen: dit nooit meer. Hier, in Nederland, in Europa, hopelijk ook eens overal op de wereld. Vandaag vieren we die vrijheid.

Levend houden, datgene wat we belangrijk vinden, dat wat echt van waarde is, waar we anderen mee kunnen steunen, doorgeven. Wij doen het, onze ouders, onze voorouders deden het, tot ver in het verleden deden mensen dat. Zoals ook de mensen rondom de Jezusgemeenschap, de eerste christenen.

Vandaag hebben we een verslag van zo'n verhaal gehoord, bij de evangelist Johannes. Een verhaal dat de leerlingen aan elkaar verteld hebben, naderhand, toen Jezus dood was. Omdat ze het belangrijk vonden dat datgene wat Jezus voor hen betekend heeft, doorverteld zou worden, om anderen te inspireren. Dat *is* doorverteld tot op de dag van vandaag. Laten we ons eens verplaatsen in de Jezusgemeenschap waarbinnen het verhaal van vandaag ontstaan zou kunnen zijn. Hoe zou dat gesprek destijds gegaan kunnen zijn? Laten we luisteren:

"Weet je nog, de laatste keer dat we met Jezus aan tafel zaten? Hij had net onze voeten gewassen en Judas Iskariot was weggegaan. Er ontstond een levendig gesprek met Jezus. We hebben hem van alles hebben gevraagd, waar hij rustig en begripvol antwoord op gaf. Achteraf gezien hebben we hem toen helemaal niet begrepen. We spraken volledig langs elkaar heen. Alsof we in verschillende werelden zaten. Maar, hij was ook zo cryptisch. Hij had het constant over weggaan, nog korte tijd bij ons zijn. Hij sprak over elkaar liefhebben, over zijn speciale band met de Vader (wie mij heeft gezien heeft de Vader gezien). De woorden 'maak je niet ongerust en verlies de moed niet' konden we nog wel volgen, maar waarom die dat zei? Dan dat gebrabbel over de heilige Geest, de pleitbezorger, die God zal zenden om ons te helpen en te steunen. Hoe konden wij weten dat hij ons een hart onder de riem wilde steken? Ja, nu achteraf, nu hij er niet meer is, krijgen zijn woorden betekenis. Zo gaat dat vaak, als we enige afstand tot de gebeurtenis hebben, gaan we begrijpen. Zijn woorden zijn als het ware in ons ontkiemd en tot bloei gekomen. Nu hij dood is, dus lichamelijk afwezig, is hij op een

andere manier veel meer aanwezig. Je zou kunnen zeggen: hij is deel geworden van ons leven. Zelf heeft hij dat zo mooi gezegd, op de vraag van die andere Judas: "Wanneer iemand mij liefheeft zal hij zich houden aan wat ik zeg, mijn Vader zal hem liefhebben en mijn Vader en ik zullen bij hem komen en bij hem wonen. Wie mij niet liefheeft, houdt zich niet aan wat ik zeg." Ofwel: als je mijn woorden waardevol en belangrijk vindt, koester je ze en geef je ze een plaats in je leven of andersom: leven ze in en door jou. Zo is Jezus, zo is God een deel van jou. Zo niet, nou dan doe je er toch niets mee."

Wellicht dat de eerste christenen destijds ongeveer zo met elkaar gesproken hebben. Die gesprekken, die verhalen hadden ze ook nodig, om elkaar te bemoedigen. Dat was ook nodig, want ze hadden zulke andere verwachtingen en droombeelden toen Jezus nog leefde, dat ze door zijn dood zwaar teleurgesteld zullen zijn geweest. Weg dromen, weg hoop, weg alles wat je hebt opgebouwd. Hoe blijf je dan overeind? Bovendien, toen hij nog lijfelijk aanwezig was, was geloven in God eenvoudig en konden ze hem ten alle tijden vragen stellen. Na zijn dood waren ze geheel op zichzelf aangewezen. Dan blijkt geloven een stuk weerbarstiger. Ze zaten vast vol twijfels en vragen: is zijn dood een mislukking van zijn leven, dus was alles voor niets, tevergeefs? Als God liefde is en Jezus zo'n speciale band met God had, hoe kan God hem dan in de steek laten? Had hij wel een speciale relatie met God of was het een charlatan, een valse profeet? Aan de andere kant had hij wel een intense relatie met God, zoals hij God aansprak met Abba – pappie -, alsof God heel dichtbij was; hij durfde in te gaan tegen allerlei opgelegde regels, schrok niet terug voor vrouwen, melaatsen, armen, uitgestotenen, homo's...

Zo zullen zijn leerlingen destijds wellicht geworsteld hebben met zijn afwezigheid... dan weer eens de ene kant en dan de andere kant op zijn geslingerd. Vandaar de 50 dagen tussen Pasen en Pinksteren, met na 40 dagen hemelvaart, de totale verlatenheid. Al zijn de getallen misschien symbolisch, ze geven wel iets weer van het proces van zoeken, verliezen en tot inzicht komen: Jezus leeft! Zal dat een lineair of een steeds terugkerend proces geweest zijn?? Ofwel, een leven lang zoeken naar geloof, naar Jezus, naar God. Hierbij is het elkaar vertellen van de geloofsverhalen een steun. Om vol te houden, door te gaan.... .

Stel dat de eerste christenen destijds al worstelden met de aanwezigheid en afwezigheid van Jezus, van God. Tussen haakjes, eigenlijk staat de hele bijbel vol met dit soort verhalen. Stel dat dat destijds al speelde, toen de mensen Jezus nog gekend hebben, of mensen hebben gekend die Jezus nog hebben meegemaakt. Verhalen dus uit de eerst hand. Hoe zal het dan met ons zijn, vele vele generaties, ontwikkelingen, culturen later...??!!

Geweldig eigenlijk dat die bijzondere verhalen ook nu nog zoveel zeggingskracht hebben, ze na al die eeuwen nog steeds zeer waardevol zijn, dat we ze levend houden en ze ons in onze zoektocht van geloof nog steeds kunnen steunen. Zodat de woorden in ons wortel kunnen schieten en wij af en toe, misschien twijfelend kunnen zeggen: "Wat de toekomst ook brengen moge, waarheen het pad ook leidt, uw wijsheid, God, en uw liefde draag ik met me mee".

Amen

Drs. Petra van der Voort, theoloog